

ਅਪੀਲੀ ਸਿਵਲ

ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਜੇ.

ਦਸੋਧਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ।— ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਜਵਾਬਦੇਹ।

1951 ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 703

1955 *ਪੰਜਾਬ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਐਕਟ (1887 ਦਾ XVI) —ਸੈਕਸ਼ਨ 59(I)(d)- 1862*
ਵਿਚ ਸਾਂਝੇ ਪੂਰਵਜ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ—1878 ਤੋਂ 1882 ਦਰਮਿਆਨ ਸਾਂਝੇ
Dec., 8th *ਪੂਰਵਜ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਵੰਸ਼ਜਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਨਾ ਹੋਈ ਜ਼ਮੀਨ—ਕੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸਾਂਝੇ ਪੂਰਵਜ*
ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਹੈ ਪੰਜਾਬ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 59(1) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਡੀ) ਦੇ ਅਰਥਾਂ
ਦੇ ਅੰਦਰ ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 59(1) (ਡੀ) ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਲਈ ਇਹ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ
ਜ਼ਮੀਨ ਸਾਂਝੇ ਪੂਰਵਜ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 59(1) ਦੀ ਧਾਰਾ
(ਡੀ) ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ "ਆਮ ਪੂਰਵਜ ਤੋਂ ਮਰਦ ਲਾਈਨ ਵਿੱਚ ਮਰਦ ਸੰਪੱਤੀ ਸੰਬੰਧੀ
ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ, ਮਰੇ ਹੋਏ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ
ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ । ਆਮ ਪੂਰਵਜ ਤੋਂ ਉਸਦੇ ਵਾਰਸਾਂ ਤੱਕ

—_।
 ' " ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਤੋਂ

ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ।

ਵਧੀ ਹੋਈ ਅਪੀਲੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵਾਲਾ ਸੀਨੀਅਰ ਸਬ-ਜੱਜ। ਹਿਸਾਰ, ਮਿਤੀ 9 ਜੂਨ। 1951 ਉਪ-ਜੱਜ, ਚੌਥੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀ ਸੋਧ। ਹਿਸਾਰ (ਸਿਰਸਾ), ਮਿਤੀ 27 ਮਾਰਚ, 1951 (ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ), ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕਿ ਮੁਦਈਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ: " ਬਚਾਓ-ਉੱਤਰਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ 274 ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸਾਥੀ ਨੂੰ ਛੱਡਣ-ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਪੂਰੇ ਕਰਨ ਲਈ।

ਯਸ਼ ਪਾਲ ਗਾਂਧੀ ਅਤੇ ਆਰ ਐਨ ਮਲਹੋਤਰਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਸੀ ਐਲ ਅਗਰਵਾਲ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਜੇ.—ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ, 25 ਜੀ ^{ਫ਼ਰਮਾ} ਸਿੰਘ, 1951 ਵਿਚ ਸੀਨੀਅਰ ਅਪੀਨ ਜੱਜ, ਹਿਸਾਰ ਨੇ ਜੇ.

ਸ੍ਰੀ ਯਸ਼ਪਾਲ ਗਾਂਧੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗਣ 'ਤੇ ਕਿ ਰਾਜੂ ਸਾਂਝੇ ਪੁਰਖੇ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ 274 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ 274 ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ 295 4 ਕਨਾਲ 15 ਮਰਲੇ ਬਜ਼ਰ ਦਾ ਮਾਲਕ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। 1877-78 ਦੀ ਜਮ੍ਹਾਂਬੰਦੀ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਦੋ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੱਥਲ, ਜੈਮਲ ਅਤੇ ਫੱਤਾ, ਬਿਸਵੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ 295 ਮਾਪ 4 ਕਨਾਲ 15 ਮਰਲੇ ਦੇ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੰਨ 1882 ਦੀ ਬੰਦੋਬਸਤ ਵਿੱਚ ਰਾਜੂ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਸ਼ਮਨ ਨੂੰ 9 ਕਨਾਲ 7 ਮਰਲੇ ਦੇ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ 295 ਵਿੱਚ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਉੱਤਮ ਅਤੇ ਕਿਸ਼ਨਾ ਨੂੰ ਗਿਰਵੀ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜੂ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਵੰਸ਼ਜਾਂ ਨੇ 1878 ਤੋਂ 1882 ਵਿਚਕਾਰ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ 295 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ।

1939-40 ਦੀ ਜਮਾਂਬੰਦੀ ਦਾ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ 274 1862 ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ 295 ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਤਾਨ ਮੂਲਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮੁਹੰਮਦ ਸ਼ੇਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (1), ਐਡੀਸਨ, ਜੇ., ਦੇਖਿਆ—

"ਮੇਰੇ ਨਿਰਣੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਤੱਥ ਹੈ ਕਿ ਮਿੱਠਾ ਸਿੰਘ, ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਵਾਢੀ ਲਈ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ, ਗੰਗਾ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਸੀ।

Dasondha
Singh and
others
V-
Lal & Singh and
others
Harftam Singh,

ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 59(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਪੂਰਵਜ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਕਿਸ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ ਸੀ ਬਸ਼ਰਤ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਰੱਖਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਉਸ ਦੇ ਵਾਰਸਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਹੋਵੇ।

ਸ਼੍ਰੀ ਯਸ਼ਪਾਲ ਗਾਂਧੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਮਾਂਬੰਦੀਆਂ ਲਈ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਸਾਂਝੇ ਪੂਰਵਜ ਤੋਂ ਉਸਦੇ ਵਾਰਸਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 59(1)(d) ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਸੀ , 1887, ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਕਟ ਕਿਹਾ ਗਿਆ, ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਆਮ ਪੂਰਵਜ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ "ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਪੂਰਵਜ ਤੋਂ ਮਰਦ ਲਾਈਨ ਵਿੱਚ ਮਰਦ ਸੰਪੱਤੀ ਸੰਬੰਧੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ।" ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 59(1) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਡੀ) ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੋਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਉਤਰੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਸਾਂਝੇ ਪੂਰਵਜ ਤੋਂ ਉਸਦੇ ਵਾਰਸਾਂ ਤੱਕ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸ਼ਰਤ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਮੈਂ*

ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਮੈਂ 1951 ਦੀ ਰੈਗੂਲਰ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 703 ਨੂੰ ਖਰਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਾ/ਕਰਦੀ ਹਾਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ: - ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਹਿਕ